Ч. 199 (13.744). Львів, понеділок 30. липня 1934. Poplatowa oplate opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Можливости війни.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА КН. ШТАРЕМБЕРҐА.

ВІДЕНЬ, 28. 7. ПАТ. Кн. Штаремберґ, теперішній керманич австрійського уряду, заявив кореспондентові „Дейлі Експрес“ таке: **„Якщо уряд Німеччини не зможе вдержати в карбах національ-соціялістів у Мінхені, тоді треба сподіватися всего, а в першу чергу чужої інтервенції та европейської війни.** Заявив, що Австрія не буде вести протижидівської політики та не допустить до погромів. З Прусією не маємо нічого спільного, крім мови. Не підемо за їх прикладом і не дозволимо звести нас до німецької провінції“.

ПЛЯН ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ.

„Райхспост“ повідомляє, що більша частина змовників складалася з колишніх вояків, яких усунули з війська за націонал-соціялістичний заговір. Плян державного перевороту вже був опрацьований давніше. В понеділок змовники одержали приказ бути готовими. До скриньок з листами у приватніх помешканнях змовників вкинено картки з приказом, щоби змовники зійшлися вполудне в руханковій салі „Турнферайну“. Змовники розброїли поліційних урядовців, які сторожили в палаті канцлера, словами: „В імени президента поліції Штайнгавзля і генерального інспектора д-ра Гоцмана.“ Проти Штайнгавзля та Гоцмана ведуть слідство. Їх арештували під замітом співпраці зі змовниками. Влада закидає обом арештованим, що від них одержали тайне гасло і тому могли увійти до палати канцлера без проливу крови.

ЩЕ ПРО ВБИВНИКА КАНЦ. ДОЛЬФУСА.

„Райхспост“ повідомляє, що вбивник Дольфуса Оттон Панета, це 35-літній колишній вояк, який 17 років служив в австрійській армії. Підчас світової війни служив у полку цісарських стрільців, де старшиною був канцлер Дольфус.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ ПРО СМЕРТЬ РІНТЕЛЕНА.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. Бюро Райтера повідомляє, що офіційний комунікат потвердив смерть посла фон Рінтелена. Змовники постійно покликувалися на Рінтелена та його двох приятелів ґен. Ваґнера та гофрата Рема, яких арештували.

ПЛЯНИ РІНТЕЛЕНА.

При тій нагоді політичні кола пригадують, що Рінтелен склав заяву Мусолінієві до 24-ох годин втихомирити боротьбу в Австрії і довести до перемиря з Німеччиною, коли йому уможливиться взяти керму уряду в Австрії. Мусоліні негайно повідомив Дольфуса про цю аферу.

ТИСЯЧІ АРЕШТОВАНИХ.

У самім Відні поліція арештувала понад тисячу націонал-соціялістів. Ревізії переводять далі. В Стирії арештували понад 900 націонал-соціялістів.

ЗАВЗЯТІ БОЇ З ПОВСТАНЦЯМИ.

Матеріяли, які зібрала поліція, доказують, що події у Відні були гаслом до загального повстання націонал-соціялістів. У Стирії і Каринтії завзяті бої з повстанцями тревають далі. Змішені частини війська відділами Гаймвери очищують залізничі шляхи від націонал-соціялістів. Повстанці у Леобен після довгих і завзятих боїв, при участи гармат, склали зброю. Проти дирекції великого підприємства „Montana Alpine Gesellschaft“ ведуть слідство за піддержку націонал-соціялістів. Директора Нойбухера та проф. Ґуґельмана арештували. Гаймвера здобула низку місцевостей від повстанців. У Зальцбурґу спокій. У Масендорф недалеко Грацу сильний відділ повстанців зробив наступ на концентраційний табор. Наступ відбили. Залізнича комунікація між Брік і Лінцом перервана. На австрійсько-німецькім кордоні находиться 400 націонал-соціялістів. Австрійського кордону бережуть відділи Гаймвери. В Інсбруку та в Зальцбурґу заборонили їздити роверами всім мущинам до 30 років, бо націонал-соціялісти використовували звязок роверами. Цілу пятницю йшли кріваві бої з повстанцями у Стирії. По обох боках втрати величезні. Бюро Райтера повідомляє, що Гаймвера має понад 100 убитих і кількасот ранених.

ПОВСТАНЦІ ВТІКАЮТЬ ДО ЮГОСЛАВІЇ.

Повстанці втікають масово до Югославії, де їх прикордонна сторожа розброює та інтернує в концентраційних таборах.

Відділи Гаймвери відходять дальше з Відня до Стирії.

ОФІЦІЯЛЬНИЙ КОМУНІКАТ ПРО БОЇ З ПОВСТАНЦЯМИ.

ВІДЕНЬ, 28. 7. ПАТ. Під проводом кн. Штаремберґа відбулося тригодинне засідання ради міністрів, присвячене канцлерові Дольфусові. Рада міністрів обговорила загальну ситуацію держави. Ствердили, що крім нечисленних місцевостей, де відбуваються бої з повстанцями, панує вже спокій у цілій державі.

Комунікат каже, що в боях згинуло 25 вояків.

Для боротьби з протидержавними виступами вибрано окремий комітет міністрів під проводом кн. Штаремберґа і міністра Фея.

ДОЛЬФУС ПОМЕР ВІД УПЛИВУ КРОВИ.

Лікарі ствердили, що Дольфус помер від упливу крови. Коли би в критичних хвилинах лікарів допустили до канцлера, його життя вдалось би врятувати

ХТО БУДЕ КАНЦЛЕРОМ?

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро запевняє, що президент Мікляс від смерти Дольфуса бере активну участь у політиці. Переговори про утворення нового уряду ще не закінчилися. Найважнішим кандидатом на канцлера є міністер Шушніґ або теж Ендер. Кандидатури кн. Штаремберґа не береться під увагу.

ШУЦБУНД ОГОЛОСИВ СТРОГЕ ПОГОТІВЛЯ.

Преса повідомляє, що розвязаний соціялістичний Шуцбунд оголосив гостре поготівля своїх членів.

ПАПЕН ІДЕ ДО ВІДНЯ.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Президент Гінденбурґ висловив згоду, щоби віцеканцлер фон Папен уступив з уряду та зі становища повновласника для справ басейну Саари і виїхав зі спеціяльною місією до Відня. Канцлер Гітлер призначив фон Папена послом у Відні на обмежений час. Папен репрезентуватиме на похороні канцлера Дольфуса німецький уряд.

Мареево війни.

Львів, 28. липня 1934.

Точно в 20 літ після того як на південному кордоні Австро-Угорщини розпочалась пожежа, що миттю огорнула весь світ і по нинішній день його затроює трійливим димом своїх згарищ, на південному кордоні австрійської републики почалась концентрація італійських військ і над Европою появилося марево нової війни. Хто проти кого? У нинішніх парадоксальних часах можливости цієї нової війни виглядають теж зовсім парадоксально: війська чужої держави, які погрожують інвазією на територію Австрії ввійшлиб туди ...щоби боронити державної суверенности Австрії перед аґресивністю... братньої Німеччини, найвірнішої воєнної союзниці австро-угорської монархії!

Це справді подобає на глум. Версайський трактат заборонив Австрії обєднатися з Німеччиною, дарма, що обидві держави заселює один нарід, з одною мовою і одною культурою. Версайські диктатори насильно накинули маленькій австрійській републиці самостійність, згори роблючи ту самостійність фіктивною, бо не даючи їй необхідних економічних підстав. Всі спроби зломити ту нісенітну поставову накиненої мирової умови провалилися через рішучий спротив побідних держав. В останніх часах середньо-европейські парадокси збільшилися на ще один дивогляд: здавалося, що з приходом до влади в Німеччині націонал-соціялістів, італійська великодержава, яка на півдні безпосередньо сусідує з Австрією і має у себе ідеольоґічно спорідненy систему з системою німецькою, того тільки й повинна би собі бажати, щоби побачити і в Австрії побіду фашистівських елементів. Аж ось показалося, що протести Італії проти соборницьких австро-німецьких течій стали найбільш рішучими саме з ментом приходу до влади в Німеччині націонал-соціялізму, що більше, Муссоліні став протектором антинаціоналістичного режіму в Австрії і фактичним оборонцем австрійського державного „сепаратизму“. Нічого, врештою, не діється без причини: причиною тут є більший острах перед німецькою націоналістичною аґресивністю і перед всенімецькою націоналістичною ідеольоґією з огляду на південний Тироль, про який зімні нині зараді в делікатно-

сти супроти Італії не згадують, та про який просте моглиб вгедові завести розмову багато прикрішу, ніж напр. самі Габсбурґи.

Вся міжнародня преса широко розписувалась про цю італійську гру у звязку з італійськими заходами закріпити своє становище в цілій Середній Европі. З одного боку приятельське відношення до націонал-соціялізму, як ідеї, прихильне становище до німецьких вимог на терені Ліґи Націй і конференції розброєння та в цілому німецько-французькому конфлікті, з другого найрішучіше антинімецьке становище у справі самостійности Австрії. Безпосередня зустріч Мусолінія з Гітлером мала справу вияснити та вможливити приязну австро-італьо-німецьку співпрацю. Читали ми, що обидва державні діячі дійшли до порозуміння на такій плятформі, що — мовляв — Німеччина не зазіхатиме на австрійську самостійність і зрікається „аншлюсевих“ амбіцій, зате Італія не матиме нічого проти того, якщо в Австрії дійдуть до влади австрійські націонал-соціялісти. Нинішня італійська мобілізація на австрійському кордоні, поведена на приказ Муссолінія на звістку про повстання австрійських націонал-соціялістів, вказувала би, що версія про ту згоду між Гітлером і Муссолінієм була невірна. А проте дуже можливе, що й мобілізації не булоб і не булоб небезпеки нового европейського потрясення, колиб не спосіб, в який австрійські повстанці намагалися захопити владу. Коротко кажучи, колиб не безглузде вбивство Дольфуса, яке витворило таку моральну міжнародню атмосферу, що в ній можна сягнути й до арґументу збройної інтервенції.

Берлін безперечно цю моральну атмосферу негайно відчув. Відклик високо скомпромітованого свого посла з Відня, осуд убивства австрійського канцлера, відмова асилю австрійським однопартійним повстанцям, лист Гітлєра до Папена з декларацією німецької льояльности супроти австрійської самостійної держави, врешті сама номінація Папена на німецького посла у Відні, — все це вказує, що Німеччина ніяким робом не дає себе втягнути в нову міжнародню воєнну халепу з приводу Австрії. І колиб навіть дійшло до спільного англьо-франко-італійського демаршу у Берліні з приводу австрійських подій, за які преса тих держав робить відповідальною Німеччину, то німецька відповідь не дасть притоки до якихнебудь воєнних кроків.

Тому весь шум з війною передчасний, пересборщений і має на меті хіба приборкати ворохобницькі настрої в самій Австрії. Концентрація італійських військ на австрійській границі при тихій згоді інших великодержав вказує лише на надзвичайно сильну позицію Італії Муссолінія і на — чергове міжнародне ослаблення Німеччини.

Австрійські націонал-соціялісти справді ведмежу прислугу зробили своїй ширшій батьківщині і свому найвищому вождові: нічого не вдіявши у власному краю, дали величезні нові арґументи в руки противників. Їх поведінка може послужити як клясичний приклад, як мстяться помилки, коли тих помилок не може виправдати — розумовий арґумент. Вбивства ж Дольфуса ніякий розум виправдати не може.

Останні вістки кажуть, що в Австрії нема ще спокою, що йдуть правильні бої поміж націонал-соціялістичними повстанцями і військом. Це вказує, що австрійський націонал-соціялістичний рух таки має силу, що він живий і активний. Проти нього свідчить короткозорість і легкодушність його керманичів, які не рахуються з методами боротьби за владу, з методами всієї поведінки. Тимчасом методи не є байдужі ані у громадській ані політичній роботі, і невдалі методи боротьби можуть загирити всі здобутки, можуть загирити і саму ідею.

І нині австрійський націонал-соціялізм бореться за істнування самої своєї ідеї, захитаної вбивством Дольфуса. У 20-ліття вибуху австро-сербської війни маленька Австрія переживає нову траґедію, яка знову нависла хмарою над усім міжнароднім небозводом.

Занепад хліборобства в Совітах.

Що пише про це швайцарський журналіст.

Під таким наг. появилася в „Журналь де Женев“ стаття редактора Бріке, яка має тимбільше значіння, що московський уряд ставить свою кандидатуру до Союзу Народів. З огляду на те, що автор займається і становищем України, передаємо статтю в перекладі.

Між іншими трудноцами — читаємо — хліборобство завдає найбільше турбот московським диктаторам. Примусова колективізація причинилась до масового різання худоби, до пониження урожаїв і нарешті до голоду. Голод перед жнивами 1933 був страшний. Офіціяльно Совіти його не визнають. Їх агенти та підлизні за кордоном слухають Москви і підносять до неба добродійства червоної влади та успіхи пятилітки. Але дійсність побиває їх. Сам Сталін визнав у лютім незвичайні втрати худоби та живого тягла. Це безпосереднє признання занепаду хліборобства і посереднє признання голоду.

Згідно з повідомленням „Соціялістичного Вістника“ з травня цього року жертви голоду досягають пяти мілюнів, але інші документи подають значно вищу цифру. Точні дати в цім відношенні, розуміється, устійнити годі. Але головне є знати, чи Совітський Союз зможе оминути це лихо в 1934 році.

В цім році доводиться годувати менше люду, бо голод зменшив кількість населення. Урожай 1933 р. був розмірно добрий, але останні жнива стрінули багато трудноців. Виголоднілі селяни намагались перешкодити владі забрати все. Результатом цього був пасивний спротив, що переходив місцями в саботаж. Втрати були величезні як при злім транспорті, так і в примітивних шпихлірах. Площу засіву вдалося поширити, але засіви перевели так зле, жені були такі ослаблені, що результатом був брак. У „Правді“ з 26. червня Косіор, високий совітський урядовець на Україні, визнає отверто, що втрати жнив дійшли до 30 проц., а по багатьох районах вони були ще вищі.

Це було неминуче з огляду на зменшення числа худоби. В своїй промові з 29. травня Постишев, російський диктатор на Україні, подає знаменні дати („Правда“, 10. і 11. VI.). Вимагаючи „кваліфікованих кадрів“ та суворого догляду, він визнає, що на Харківщині та Полтавщині число коней зменшилось на 50 проц. за час від 1928 р. та додає, що розплід коней дуже слабий та що їх беруть до роботи замолодими. Цей стан свідчить про те, що коням бракує поживи, тому й число їх зменшилось до половини. Отже люди їдять те, що належиться коням, що є доказом голоду. Ще більш катастрофальний є стан іншої худоби. Згідно з повідомленнями тогож Постишева кількість корів зменшилась на 60 проц., свиней на 70 проц., а овець більше ніж на 80 проц.! І Постишев визнає, що становище в колхозах і совхозах не менш критичне, ніж в індивідуальних господарствах. Він робить відповідальними за занепад хліборобства ворогів пролетарської кляси та селян, худобу, яких уряд колективізував, але ча-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 30. ЛИПНЯ 1934.

ЕВГЕН ЧЕРЕВАНЬ.

Пів помаранчі.

I.

На дворі хлюпав доще. Стіни кімнати плакали брудними слізьми. У витертому фотелі сидів може двацятьзількалітній мужчина і курив дешеву папіроску. Чорно-синій дим відривався від губ та спіральною стрічкою плився під стелю, заслонюючи трохи закопчене шкло лямпи.

Евген Богданюк був у невеселому настрої. Дарма, що щойно дві години тому, він цілував клясично викроєні вуста Довї. 15. червня викинули його з посади. Лишився без сотика, живучи покищо довгами та, коли не було вже в кого позичити, підвечірками у знайомих. Робив усякі можливі заходи, щоби вернутись на втрачене становище в суспільній єрархії. Всюди говорили з ним чемно (мав іще зовсім порядне вбрання й робив враження бодай якогось директора), але на тому й кінчалося. Це все йому вже до решти надоїло. Бо чи це не смішне втратити посаду, тому, що хотів припадок, щоби директор чув на власні вуха, як він у розмові до одного спів-урядовця називав його старим волом?

У двері хтось застукав.

— Увійти!

У відчинених дверях став зі шапкою в руці старенький, нужденно зодягнений чоловік, вагаючися ввійти.

— Ви до мене? — кинув питання дещо занікавлений Богданюк.

— Я до пана Богданюка.

— Ввійдіть! Це я.

Старик увійшов та поклавши на стіл брудну шапку добув ізза пазухи пімнятий лист.

— Це до вас. Підпишіть, що одержали.

Богданюк поклав підпис на підсуненій собі карточці й ждав поки старий піде. Цей лист його зовсім не цікавив, хоч спосіб, в який його дістав, був дещо незвичайний.

Коли за старим зачинилися двері, Богданюк ліниво розірвав коверту. Випала карточка. Пізнав її та зі щораз більшим здивуванням читав:

„До ВП. Евгена Богданюка.

Ваш анонс у „Ділі“: „Молодий, здібний, з вищою освітою та залізо-бетоновим характером мужчина, безоглядний у порученій собі праці, шукає будьякого добре платного заняття. Сприт, інтеліґенція, добра презентація, й манери. Говорить світовими мовами й добре грає у ситківку. Зголошуватись до Адм під „100 зол. міс.“ або на приватну адресу, яку подасть Адміністрація телефоном“ — приневолив мене взяти Вас під увагу. Якщо ті Ваші „плюси“ не пусті перехвалки й якщо Ви за добру платню зумієте позбутися ще деяких пересудів, зголоситься в найближчих трьох днях від год. 3—5 в цукорні Д. Стецькова та кажіть собі дати пів помаранчі. Поговоримо й мабуть порозуміємося. Дата і нечиткий підпис. Внизу був допис: Лист негайно спаліть. Завтрішньою почтою дістанете один золотий на помаранчу“.

Богданюк не міг зийти з дива. Цей анонс дав він перед тижнем для звичайної буфоронади й ніколи не сподівався на його відповіди. Тепер не знав, як поставитися до цієї карточки. Можливе, що хтось хотів його набрати... Якби це було поважно, то це було би рідка нагода. Приємні дрижаки пройшли по його тілі. Змучений бюровою працею, а відколи став безробітним, бездільним, сірим життям, потребував якогось небезпечного спорту, щоби віднайти зацию силу. Ще раз зморщив брови й — рішився. Цілу ніч не спав, роздумуючи, що це за таємний працедавець. Рано почта принесла обіцяного золотого. Купив кілька папіросок та очікуючи третьої години читав сензаційну повість.

II.

Увійшов до назначеної цукорні. У цукорні всі столики пообсідали гості, що заїдали тісточка й обмовляли знайомих. При одному столику сиділа Доза й кілька її товаришок. Коли побачив їх, здавалось йому, що позволив себе набрати. Заховав збентеження і з фасоном вклонився дівчатам. Потім підійшов до ляди й голосно замовляв пів помаранчі. Присутні повідвертали голови. Дівчата перешіптувалися.

Богданюк, що вже був певний, що це Доза хотіла в цей спосіб ним побавитися, був приготований, що цукорник зверне йому увагу, що пів помаранчі не продаються. Мав навіть готовий уже вихід зі ситуації. Та наливо, цукорник без здивування відкраяв половинку й простягнув Богданюкві. Богданюк, обіраючи помаранчу підійшов до дівчат і завів звичайну, свобідну розмову. Згодом попрохав чаю й тісточок. Мі зїсти тільки одно, на більше не вистарчало йому грошей. Десь за пів години цукорник закликав:

— Телефон для пана Богданюка.

Якийсь тихий, мабуть жіночий, голос кликав його до готелю Жоржа кімната ч. 72 у відомій йому справі „пів помаранчі“.

Тепер Богданюк уже не сумнівався що це справа поважна. Розпрощався з дівчатами й просто пішов до готелю. Опитав портієра куди йти, вийшов на поверх і застукав у двері. Ждав досить довго.

Врешті двері відчинено. Ввійшов не бачивши, хто відчинив. На перший погляд здавалося йому, що в кімнаті нема нікого.

— Прошу ізати — пронеслося від порога.

дує і про брак досвіду персоналу колективів та нездібність провідників. І це зрозуміло, коли згадати, що Совіти позасилали, змасакрували та взагалі „зліквідували" заможніших селян, які назагал були здібнішими та працьовитіщими. Зникнення худоби є явищем величезної ваги, воно робить неможливим піднесення урожаю на старий рівень. Воно робить Совітський Союз залежним від довозу засобів поживи з чужих держав та нищить надії на господарську незалежність, збуджені пятиліткою. Недавно Москва мусіла довозити австралійське збіжа, щоб виживити совітську армію на Далекім Сході, це факт. Не менш, очевидно, що колиб совітський ринок зробився вільним наслідком зміни совітського режіму чи його зникнення, то повстав би величезний довіз засобів поживи до Росії, ціна на хліборобські продукти на світовім ринку піднеслась би і кріза негайно зменшилась би, а можеб і припинилась би.

Хліборобську крізу робить ще тяжчою кріза транспорту. Большевицькі часописи подають у цій справі дивні повідомлення: про заборону перебувати на території залізниць для осіб, що не працюють на них (страх перед саботажами?), про заборону подорожувати на східцях та дахах. Декрет совнаркому шляхів з 4 червня визнає злий стан варстатів для направи та загальне недбальство. „Правда" з червня 1934 р. говорить про нелад і загальну нездібність. У Дніпропетровську службовці не мають поняття про счіплювання і попсували силу вагонів. В тім-же самім районі переводи шин розхлябані, скріплення шин нерегулярне. Розуміється, що самі лише укази не вистають, треба булоб викликати з Соловок, чи з могил з легким серцем „зліквідованих" інжинірів і техників.

Голод, що був мин. зими, вертається зі всіми своїми страхіттями. Вже в грудні в Москві хвости простоювали ночами при зимні в 20 ступнів, щоб дістати хліба. Совітський часопис „Молот" з 22. червня запевняє, що „харчове становище 150.000 господарств і 500.000 мешканців Приазовя та побережа Чорного Моря зовсім непевне". Косіор признає („Вісті" з 22. VI. 1934), що в Донецькім районі групи колхозчиків, яким припадало по 14 до 15 кґ. збіжа за день праці, подіставали по 2 кг. „Правда Сходу" повідомляє про „масовий занепад хліборобства" та наводить вислів одного достойника: „Соціялістична будучність Киргізії (Туркестану) — це руїна." Посуха робить становище ще тяжчим і сам Калінін писав, що на Україні вигинуло 40—50 проц. засівів. „Волжська Правда" повідомляє про нові втрати худоби (30—40 проц.). Нарешті підвищення ціни хліба з 28. травня 1934 р., спричинене згідно з офіціяльним повідомленням „частинною втратою засівів на півдні Совітського Союзу", викликало справжню паніку та новий занепад вартости рубля, що має нині 1/64 частину вартости золотого рубля.

Така є жалюгідна ситуація Совітського Союзу. Ця країна засуджена на постійний зріст злиднів. Ніякого улекшення в ближчім часі передбачувати не можна. Европа і цілий світ, обтяжені іншими турботами, не дивляться на совітське лихо.

П. Е.-Б. (Укбюро, Женева.)

—o—

Степана Корпана повісили.

У суботу 28. липня ц. р. в год. 4-ій вранці кат Брави повісив на подвірю карного заведення Бриґідки у Львові Степана Корпана, 26-літнього селянина. У пятницю повідомили про час екзекуції оборонця засудженого д-ра Л. Ганкевича. Вечором зайшов до келії засудженого вязничний капелян о. д-р Липський і провів цілу ніч з Корпаном, який весь час молився. Перед самим страченням просив капеляна та оборонця поздоровити його дружину (польку) та заопікуватись нею. Дружина бачилася зі своїм чоловіком тільки в пятницю пополудні. Опісля їй не дозволили ще раз побачитися перед смертю з чоловіком.

Кілька хвилин перед год. 4-ою вранці до Бриґідок приїхав прокуратор д-р Прахтель-Моравянський, обор. д-р Л. Ганкевич і представники поліції з ком. Бальцером та Бартузлем. Вязнична сторожа повідомила Корпана, що зараз відбудеться екзекуція. Засуджений встав спокійний і попрощався з капеляном та оборонцем. Два сторожі завели Корпана попід руки під шибеницю. На переді перед Корпаном ступав о. д-р Липський та молився. Корпан не дозволив завязати собі очей і поцілував шнур. Прокуратор відчитав присуд і кат Брави негайно повісив Корпана.

Після того, як вязничний лікар ствердив смерть, Корпана поховали ще ранком на цвинтарі.

Харчі у концентраційному таборі.

Краківський „Нацпуд" пише: „Коли кошти виживлення вязня виносять денно у Варшаві 59 сот., в Кракові 30—38 сот. — то на одного чоловіка в концентраційному таборі призначено денно 28 сот. За ту дрібну і мізерну квоту інтерновані дістають тижнево на одну особу: 2.8 кг. хліба, 7 кг. бараболі, 350 ґр. муки, 245 гр. товщу, 100 ґр. мяса, 175 ґр. гороху, 350 ґр. круп, 1 кґ моркви, 800 ґр. буряків, 70 ґр. цукру, 300 ґр. капусти, 150 ґр. сира, 120 ґр. сушеники, 175 ґр соли і 7 ґр. чаю.

Обернувся. Біля дверей стояла молода бльондинка. Очі її були чорні, уста легко потягнені карміном, досить висока, прегарно збудована, в гарній турецькій піжамі.

Зробив один із найкращих своїх поклонів. Незамітно хитнула головою, через губи її перевіяв легенький усміх. Дивився на неї оком знавця. Ото пригода!

— Я зголосився у справі „пів помаранчі" — перервав своє захоплення.

Хитнула головою й ніжним жестом руки вказала йому місце. Сів. Вона сіла проти нього й підсунула папіроски. Закурили.

— Приступлю відразу до речі — промовила — З вашого вигляду роблю висновок, що не заведуся на вас.

— Слухаю. Я рішений на все:

— Чи на злочин теж? — спитала твердо.

Хвилину подумав.

— Це залежить від...

- Значить ні, бо вже хіба знаєте, що гроші не грають ролі. Якщо маєте деякі етичні сумніви... — Цідила дивно гарним, хоч твердим голосом.

Богданюк почав лютитись. Її краса чарувала його. Він перестав думати про заробіток, в ньому відозвався донжуан.

— Я прийшов. Отже на ваші умовини погодився. Додам тільки, що джентельмени мають честь.

— Чи ті, що не мають грошей, теж?

Закусив збілілі уста. Її обкинув розлюченим поглядом. Поволі простягнув руку й загасив папіроску.

— Ми мали приступити відразу до речі — сказав зовсім спокійно... — Жду.

— Добре! Коротко: Дістанете десять золотих, якщо в розумний спосіб увільните мене від мого чоловіка. Це зможете зробити тільки, коли вбєте його. Очевидно будете дискретні, навіть віч-на-віч зі шибеницею. Всі потрібні інформації...

— Не тепер — перервав.

Глянула на його здивована. Дивилася очами невинними, мов дитина, якій відмовляють цукорка. Ця жінка, що назверх робила враження найшляхотнішої істоти, наймала його до злочину. Поважно, твердо глянув їй в очі.

— Боїтеся шибениці? — спитала.

— Ні, ві! — здвигнув раменами.

— Чи ви нездібні вбити? — лунав солодкий, мельодійний голосочок.

Хитнув головою:

— Чому ні?...

Зробила здивований вигляд.

— Тоді, не розумію вас!...

— Оттак, з надумою зміг би я вбити тільки вас.

Хвилину дивилася врадувана на нього. Потім з уст її покотився сріблистий сміх.

— А мого чоловіка? — насміявшися

— Чи ви з мене кепкуєте?

— Ну ні, але питаю: вбєте чи ні?

— Ні!

— Ну, так нехай він собі живе — сказала й натиснула дзвінок.

— Справді, я хіба нічого не розумію — немовче до себе сказав до решти вже втративши рівновагу Богданюк.

— Не розумієте чому вже не хочу вбити свого чоловіка? — питалася зі сміхом.

— Хіба!

Розреготалась дзвінко.

— Бо я зовсім не маю чоловіка. Невже я виглядаю на мужатку?

Богданюк збаранів. Підніс руку до чола й пересунув її по волоссю.

— Тоді пощо ви мене...? — говорив нічого не розуміючи.

— Ох, нуджуся. Бо я нуджуся, а ви мабуть граєте добре ситківку?

Двері відчинилися і льокай вніс підвечірок. Кокетливим жестом запрошувала.

— Хіба не гніваєтеся на мене за цей жарт? Чи маєте досить цукру?

Богданюк був засоромлений. Почувався як пятьнадцятьлітній смаркач. На силу видушив:

— Це вам вдалося! Жарт був знаменитий!

Знов розсміялася.

— І ви впали його жертвою! Постараюся вам за це винагородити

Їли підвечірок.

III.

Богданюк працював у бюрах батька Люсі, що був фабрикантом. Що ранку й вечора грав ситківку з Люсі. Коли він програв було зле, коли вона ще гірше. На різних забавах гуляв з нею, затанцьовуючи її до безтями. Люсі не нудилося, він мав посаду. Так було аж до одного зимового вечора.

Ґеник держав Люсі в обіймах, цілуючи її. А бадьора, трохи ексцентрична Люсі могла захопити тільки віддиху, щоби пестливо спитати:

— Чи і тепер ти замордував би мене з надумою?

— Ні, бо я такий перетомлений ситківкою...

— А чи ти ніколи не думав чому я тебе найшла?

— Думав, але не додумався.

— Я уявляла собі, що пригода з ... мусить бути романтична...

— Но і...

— Переконалася, що навіть коли роман починається від пів помаранчі, кінчиться на ситківці.

Від того часу Богданюк не журився дуже, що робитиме нині і завтра.

—o—

Про нашу силу, жертвенність і біду.

(Докінчення.)

Прага, у липні 1934.

ХТО ВИНЕН: ЕЛІТА ЧИ НАРОД?

Словом, біда! „Велика й обильна, а порядку нема". І, справді, спитаймо себе: хто винен нині найбільше в ріжних наших національних невдачах, в мізерному стані наших культурних установ і т. д. — інтелігенція чи народ, маса — чи провід? Здається, що таки ми, інтелігенція. Бо таки правда: як можна винуватити гуцула в горах, чи нашого фармера у Канаді, чи українського робітника-еміґранта в Харбіні, — що „Рідна Школа" не має грошей, що падає Академія, що не зростає фонд „Національного Театру", колиж ми й досі не зуміли упорядкувати так, аби всі ці потреби в організований спосіб задовольняла ціла нація! А це можливо й необхідно. Тільки нація мусить когось одного слухати. У протилежному разі, — вона нікого не слухає. Причім зверніть увагу: в тому хаосі цілей, завдань і потреб, який ми, інтелігенція, створюємо, частина нації справді не може самостійно розібратись, — вона потребує чисто технічної керми наших національних апаратів, друга — менш совісна й менш порядна — просто використовує оцей стан повної неорганізованости, коли все засновано лише на добрій волі, гарнім почуттю, без ніякої вищої авторитетної національної контролі!

ЩО КАЖЕ НАРОД.

А наслідок який? — Дуже сумний: інституції наші ледви животіють; всі організації надзвичайно хирляві; письменство, преса, ціла культура шкутильгають на всі чотири ноги; люди, що коло того всього працюють — знесилюються й падають або відходять розбиті, розчаровані, нарікаючи на суспільство, на націю, на народ, — на несвідомість, нежертвенність, шкурництво і т. д. Але чи не має права огризнутись також і „народ" та сказати: „Панове, коли ви мене хочете вести, то не робіть самі хаосу. Спершу упорядкуйтеся між собою; я не маю часу і можливости входити у всі подробиці національного життя, в лябіринт ріжноманітних завдань та потреб. Я тяжко працюю від світанку до ночі на ріллі, на фабриках, в копальнях та в пралісах — я часто не маю часу вгору глянути. Але я українець і добрий патріот і я вам радо поможу та піду за вами, тількиж створіть єдину, просту, зрозумілу для мене організацію національного життя, згори додолу. Щоби та організація знайшла мене й на краю світа і прикликалаб до національного обовязку. Але щоб і я знав, що та моя організація завжди і до всього готова, і перед мною і перед цілою нацією за все — відповідає. Доки цього не буде — нічого не буде"!

НА ВИПАДОК ЧОГОСЬ...

Так говорить народ. Так говорить наш господар у Галичині, зарібник у Чехії, наш інтелігент-працьовник — по цілому світі. І все це, на їх глибоке переконання, — ясне, просте і можливе... Аж доки не дійде до наших „верхів": там починається мряка, плутанина, непереможні труднощі (не зовнішні, а внутрішні!) — і хаос! А тепер скажім собі, по щирости: хто винен? Еліта чи народ?

І ось: на цім нашім тлі, з якою заздрістю дивишся на інших людей! Ви бачите як поважно заходяться біля своїх справ усі держави й державки — малі й великі! То інша річ, які шляхи кожна для себе обирає. Але ви бачите основну тенденцію: підтягнутись, підперезатись, скінчити з розхлябністю, сконцентрувати сили, напнути їх, бути готовими.

І лише ми, як видно, маємо час! Події ось-ось біля порога, а нам і за вухом не свербить! У Варшаві — у бріджа граємо, у Празі — про допотопні діла доклади читаємо. А спитай нас: Ану, панове-головачі, якже буде? — то ми й очі вирячимо: — „З чим, мовляв, як?" — „Но, а на випадок чогось, хіба не розумієте?" — То ми ще й ображаємось: „Що це, мовляв, „кобилка" безпартійна, не сидить тихо; й собі носа в політику суне!" — А тимчасом, коли говорити без жартів, то дозвольте вам на вушко сказати: На випадок чого — абсолютна порожнеча: ніякого пляну, ніякої програми, ніякої підготовки, ніякої організації, ніякої відповідальности. Одна — величезна самоошука. Тож, мовляв, сидять „головачі", „політики" то „кобилка" непартійна й пасеться собі безжурно — мовляв, коли треба буде, то покличуть. Алеж якби та „кобилка" знала про дійсний стан річей, якби вона передчувала, що знову без пуття доведеться їй голови класти, що знову для нації готується Голгофта хаосу, безплянности, непідготованости, безвідповідальности...

...То вже нині вона збіглась би з усього світу, — та ратицями нас, та ногами, по голові і по хребту — та порозганялаб нас на чотири вітри, з корінем би вирвала і порядок зробила!

Аж тоді би нам розвиднілось!

Такі-то справи! Вибачте мені, що я, як той перебендя старий та химерний: — „заспіває весільної та журбу зверне". Але воно завжди так повязане: мале з великим, веселе з сумним. З малого починається, а великим кінчається...

Тор Дько.

Один тиждень на рідній землі.

Вражіння наддніпрянської еміґрантки з Жіночого Конґресу.

Хто тиняється 16 років за кордоном, обіхавши більшу частину Европи та побувши й за „Великою Калюжею" в Канаді, того не хвилює вже надто подорож до якоїсь нової країни. Ще раз відчуваєш прикре своє становище „безбатченка", якого ніхто ніде не хоче приняти. При одному погляді на пашпорт, на прохання візи відповідають: „Даремне! Не трудіться й писати прохання; на такий пашпорт візи не даємо".

І вся гіркота і безправність еміґрантського становища, які, коли сидиш на місці, трохи призабулись, знову виливають назверх і затроюють кожний нерв.

Але з подоріжжю цього разу — справа трохи інакша. З самого початку настроюю себе, що всі пашпортові труднощі мушу спокійно перенести, а що їх буде більш як коли, свідома цього відразу. І коли в консуляті возьний безнадійно махає рукою, побачивши мій нансенівський пашпорт у зеленій окладинці, я йому гордо відповідаю: „Іду на Український Жіночий Конґрес до Станиславова і мені візу мусите дати". Пишу своє прохання і говорю з дотичним урядовцем тоном не прохача, а господаря.

Цікавить мене поїздка до Польщі ще й з іншого боку. Їду до цієї держави вперш, а там живе така велика частина нашого народу. З галицькою інтеліґенцією маю давні, тісні звязки, ще з Київа, а потім і з еміґрації, але нарід у масі у Галичині мені невідомий. А потім, бажаєш, хоч на хвилину відчути, що ти стоїш на тому клаптику земної кулі, яка від тисячеліть належала нам, на якій колись ми вільно панували та були господарями. Для еміґранта це особливий чар, особлива принада.

Перебувши всі перипетії з пашпортом та зборами нарешті їду. Ось і кордон за мною. По

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. ЛИПНЯ 1934.

о. СТЕПАН КОВАЛІВ 3)

ПРО ДУХІВ.

На сеансах обявлявся „контрольний дух", що звався Єнсеном і який промовляв устами ісляндського медія, що не знає ніякої іншої мови, крім ісляндської. Єнсен промовляв по данськи. Одного вечора повідомив учасників, що в Копенгаґені вибухла пожежа і фабричний дім стоїть у полумені. Професор оповідає: „Ми не мали тоді ніякого телеграфу, було це в листопаді 1905 р. — а на саме Різдво Христове привіз корабель ґазети з Данії, з яких ми дізналися, що згаданого вечора справді згоріла в Копенгаґені при вул. Королівській фабрика лямп. Цей „контрольний дух", як здається, має при собі цілий відділ девінкарнованих особистостей: вони твердили, що є духами, що раніше жили на землі. І обявилися не тільки ісляндці, але якийсь лікар норвежський — говорив через медія по норвежськи, потім французький співак і співачка — обоє співали чарівний дует — після чого розмовляли з кожним по черзі. Понад рівнем звичайних „спіритистичних явищ" були такі, як пр. дематеріялізація цілого лівого рамени медія. Рамя зникло, не можна було його віднайти, цілий рукав висів від плечей.

В останніх часах науковий англійський світ цікавиться явищами, які траплялися при помочі медія Мержері чи докладніше кажучи п-ві Кредон, жінки бостонського лікаря. Хоча вчені відбули з нею кільканайцяти сеансів, медій ще не відповів на всі питання, які насуваються з погляду науки. Скріплено всі засоби контролі й розпочато нові досліди. Медій не сидить свобідно на кріслі, як давніше, в кімнаті, але поміщений у спеціяльно збудованій будці зі шкла. У будці поміщено теж кілька контрольних апаратів, які відбирають медієві всяку свободу рухів. Руки й ноги медія звязані, а голова шкіряним поясом прикріплена до стіни. Будку кожної хвилини можна освітити рясним білим або червоним світлом. При всіх цих засобах осторожности при повторюваних сеансах запримічено багато несамовитих явищ. Запримічено між іншими рухи на віддаль, медій писав китайською мовою, хоч цієї мови не знає.

Дух, що говорить через медій, має бути духом померлого перед 15 роками брата Міни Кредон. Згинув він трагічно в залізничій катастрофі. Від чотирьох літ дух його постійно являється на всіх сеансах, в яких його сестра бере участь як медій. Говорить цей померлий брат сильним, мужеським голосом, навіть тоді, коли уста, зуби й язик медія не рухаються, (що й є контролею доказано). Це останнє є доказом „безпосереднього" голосу духа Вальтера. Що правда, померший Вальтер постійно говорить через уста своєї сестри й лише в кількох випадках стверджено, що голос духа ріжниться від голосу медія і що дуже часто чути його з такого місця, де нікого нема. Щоби ствердити, чи голос духа не є справді зміненим голосом медія, побудовано спеціяльний апарат, яким послугується дух. Цей апарат складається із двох частин, одна нагадує гортанку, друга частина дишицю. І так деякі з учасників сеансів запримітили, що коли Вальтер промовляє безпосередньо, а не через уста сестри, до контрольного апарату наближалося щось, неначе рухомі уста. Подібно як інші медії виділює зі себе пані Кредон підчас транзу таємничу матерію, т. зв. телеплязму. Ця матерія порушається сама й звичайно появляється на голові медія і видобувається з уха. Одначе всі ці явища не можуть становити доказу „втілення" духа Вальтера. Доказом матеріялізації духа й то безспірним доказом було би, на думку вчених, якщо рука, яку запримітили на тілі медія була рукою покійного Вальтера. Щоби ствердити це, зроблено відливи з парафіни в цей спосіб, що перед медієм поставлено дві посуди, одну зі зимною водою, другу з гарячою. У посуді з гарячою водою плаває верства розпущеної парафіни. Якщо появляється рука „духа", контроля замикає її у гарячій воді з парафіною, відтак у зимній. На руці осідає (у гарячій воді) парафіна, яка потім у зимній застигає й стає наче рукавичка. Повторюючи це декілька разів рукавичка набирає такої грубости, що відтак з неї можна зробити відлив у ґіпсі. Якщо в цій рукавичці містилася рука звичайної людини, то мусіла би розбити її щоби видістатися назверх. Дух. Вальтера погодився спершу на відлив, але відтак просив положити на посуду з горячою водою сукно, бо не може знести горяча. Зроблено 75 відтисків і з порівнання вийшло, що відливи всюди ці самі. Родина доставила відтиск пальця померлого. Дійшли до того так, що в 1912 р. саме перед його траґічною подорожею, Вальтер голився й від цього часу бритва непорушена лежала в куфрі в домі його матері. Видобули бритву дуже обережно і найшли на ній відтиск пальця. І тут сумнів учених захитався: відтиск пальця на бритві у всіх лініях годився з відтиском пальця духа. Це був той самий палець! Доказ ідентичности переведено. Але світ учених ще таки не вірить і хитає головою.

(Далі буде)

цей бік кордону перша незначна подія, що вяже мене вже трохи з „народом“. „Нумер-вий“, що несе мої речі і якому я все нагадую, щоб посадив мене до вагону, який їде просто аж до Львова, трохи ображено мені завважує: „Тажчоловік теж якийсь греко-католик, аби посадив паню, що їдуть до Станиславова на український конгрес до того вагону, що треба“. Про ціль моєї подорожі знав з моєї дебати коло віконця каси, де для мене мала бути знижка на дальшу пі дорож, а про мою національність з мови, якою з ним розмовляю.

А там за вікном величні Карпати, вкриті смерековими лісами та прорізані гірськими потоками, гомонять про давню славу і долю нашу та сумно згадують тяжкі страждання. Миготять стації — назви, які нагадують багато і старших і нових подій з нашої історії.

Аж ось нарешті і вогні славного города Великого Льва. Якась солодка туга, хвилююча радість охоплює все єство. „Серед своїх! Серед своїх!“ стукають колеса поїзду. Це почуття ще збільшується, коли після довгого переходу при виході зустрічають мене милі, уважні господині з Ділового Конгресового Комітету. Тут уже й безпосередній звязок з Конгресом, з тим ділом, для якого властиво приїхала.

А на другий день ця ділова, конгресова атмосфера — така знайома з ріжних міжнародніх конгресів уже цілковито захоплює, хоч ми ще й не доїхали до самого Станиславова. Цей настрій відразу опановує делегаток, як тільки вони переступають поріг домівки „Союзу Українок“.

У Львові, наоспіх оглядаємо ще ріжні наші установи. І хоч іде невпинний майже дощ, він не зменшує і не охолоджує нашого захоплення. Гордість піднімається, коли бачиш і відчуваєш ту ділову атмосферу, яка панує в жіночих кооперативах „Труд“ і „Народне Мистецтво“. Ділові розмови з клієнтами, дзвінки телефонів, накази службовцям — все це відразу витворює образ про ту солідну, щоденну працю, яку виконують свідомі своїх обовязків жінки. По европейськи уладжені „Дністер“ і „Земельний Банк“ шепочуть: „Ось ми до чого доросли“, а там маленька економічна твердиня „Маслосоюзу“ примушує задуматись, скільки труду, дрібної щоденної праці, ініціятиви і розуму вкладено, щоб піднести економічну силу народу, дати добру, міцну підвалину всій його будові. А старий будинок „Просвіти“ непоказний зі скрипучими на вигляд сходами, малими, набитими машинами кімнатами друкарні „Діла“, канцеляріями ріжних установ та організацій — говорить про ту духову міць, яку нічим не затримаєш і лине вона поза межі старих стін і надихує найглибші закутини серця і душі нашого народу.

Але час вирушати до праці. На двірці не мила несподіванка і перша пригадка, що ми „не зовсім у себе“. — Відмовлено обіцяний делеґаткам поїзд. Мов море хвилює коло 600 делегаток. Але здисциплінованість, свідомість ваги хвилини і обовязку, які й пізніше так яскраво пробиваються у всього галицького жіноцтва, запановують над почуттями і де-які делегатки зі сльозами образи і гіркого розчарування вертаються назад додому, бо їх засобів не вистарчає на повну оплату подорожі; інші ще з більшим завзяттям і охотою перемогти всі перешкоди їдуть далі, щоб докласти і свою цеглину до будови.

Харитя Кононенко.

Протест большевицького амбасадора у Берліні.

МОСКВА, 28. 7. ПАТ. Большевицький амбасадор у Берліні склав у міністерстві закордонних справ гострий протест проти різкої протибольшевицької кампанії, яку веде німецька преса. Большевики закидають, що німецька преса послідовно подає невірні вістки про господарські та внутрішні взаємини в СССР і про цілі закордонної політики СССР.

Священика арештували під замітом приналежности до ОУН.

Польська преса повідомляє зі Сколього, що в пятницю 27. липня ц. р. арештувала поліція в Бубнищі греко-католицького пароха о. Еліяшевського, тому, що він відмовивсь від участи в похороні вбитого війта Шкалубина. Крім того арештований парох нібито солідаризувався з боєвиками з ОУН, які вбили Шкалубина. Арештованого о. Еліяшевського відвезли до арештів у Стрию.

—о—

Після вбивства дир. Івана Бабія.

ХТО ПЛАТИВ КОШТИ ПОХОРОНІВ.

Польські часописи (перший з них — „Експрес Вечорни“) поспішилися з вісткою, що похорони пок. дир. Івана Бабія відбудуться на державний кошт, а вчора писали про це як про факт. Тимчасом довідуємося, що ця вістка не відповідає правді. З похоронним заведенням „Харіс“ умову заключила родина. Кураторія покрила тільки частину коштів — за власні замовлення (клепсидри, вінки, то-що). Покійник був членом української учительської організації, яка має похоронний фонд, з якого мабуть родина — зовсім незаможна — скористає. Коли ж мова про т. зв. посмертний квартал, то має до нього право кожний державний урядовець і функціонар.

ХТО БУВ ЗВЯЗКОВИМ АРМІЇ?

У промові представника Шкільної Кураторії візитатора Щедівого над могилою дир. Ів. Бабія був зворот про те, що Покійник, що боровся в рядах УГА, був звязковим старшиною поміж українською і польською армією. З кол. б. українських старшин інформують нас, що Покійник ніколи такої функції не виконував.

ПЕРЕПЛУТАННЯ ДВОХ ЕПИСКОПІВ.

Вчорашній „Експрес Вечорни“ переплутав імена Преосв. еп. о. д-ра Бучка і Преосв. еп. о. Будки та ввесь час писав про цього останнього, приписуючи йому також ведення похоронів та похоронну промову на цвинтарі. Зновуж нинішня „Газета Поранна“ не згадує про еп. Будку й архиерейську Службу Божу та раніщню промову у церкві приписує еп. о. д-рові Бучкові.

ПРОМОВИ НАД ДОМОВИНОЮ.

Крім згаданих у нас промовців у вчорашньому числі „Діла“ над домовиною покійного дир. Івана Бабія, промовляли ще: від „Батьківських кружків“ обох ґімназій інж. Капустяк і п-і Жизневська та від молоді абсольвент ґімназії Билень.

ОБЛУДА БРУКОВИХ СВИСТКІВ.

Брукова львівська ґазетка „Ґонєц Вєчорни“ вдягається у тогу Катона і вдає обурення з приводу онолішньої статті „Діла“, буцімто в „обороні“ пок. дир. І. Бабія. В безличний спосіб автор тої замітки накручує при цьому і перекручує тенденцію нашої статті, вириваючи потрібні йому слова та промовчуючи решту виводів. Робить це ґазета, яка недавно заанґажувала на свого чільного співробітника одного зі спеців від „руских“ справ з ендецького „Курєра Львовского“, спеца, який сам чванився, що ходив свого часу з юрбою подібних до нього героїв громити Академічний Дім та про якого писала теж „Хвіля“ з приводу його подвигів підчас останніх протижидівських авантюр. Такий „стаж“ редакторів тої брукової ґазетки звільняє нас від обовязку полеміки з нею, що не має навіть стільки цивільної відваги, щоби признатися до радости з приводу того, що українці самі себе вистрілюють.

—о—

Українці в Тяньзіні.

Українська кольонія в Тяньзіні, що зараховує біля 80 осіб, останніми часами веде активну роботу в напрямі пропаґанди українських ідей та вісток про наш рух серед чужинців. Японська ґазета „Возрождение Азии“ друкує досить часто ріжні статті тяньзінських українців.

—о—

Допомогова акція жертвам повені.

ВАРШАВА, 28. 7. ПАТ. Жертвам повені склали 56 безробітних, які тепер працюють при публичних роботах у Тарґувці, 34.50 зол.

Шарже д' афер італійської амбасади у Варшаві повідомив віцеміністра Губіцького, що Мусоліні жертвував 200.000 зол. жертвам повені.

—о—

Латвія не приступить до східного Льокарна.

РИҐА, 28. 7. ПАТ. Мін. Бек відбув вчора наради з президентом Латвії і міністром закордонних справ Ульманісом, з яким обговорив біжучі, актуальні проблеми міжнародньої політики. На пресовій конференції ґенеральний секретар міністерства закордонних справ Мунтерс заявив, що договір про східне Льокарно дуже неясний, тому Латвія, Польща та Естонія ждуть вияснень до проєктів міжнародніх договорів і щойно тоді устійнять своє становище.

ВАРШАВА, 28. 7. ПАТ. Вчора вечором мін. Бек з дружиною повернув до Варшави.

—о—

Пекольна машина у ваґоні.

Начальник стації убитий. — Пять осіб ранені.

ПАРИЖ, 28. 7. ПАТ. На стації підземної залізниці у Монпарнас один з кондукторів знайшов у ваґоні клуночок, який приніс начальникові стації. Підчас відчинювання клунка наступив вибух. Начальник стації убитий, а кондуктор і 4-ох подорожних тяжко ранені. Слідство виявило, що машину в клунку залишив у ваґоні першої кляси якийсь мущина, який скоро зник.

—о—

ТРИ КАТАСТРОФИ.

БЕРЛІН, ПАТ. На залізничій стації в Вільменсдорфі, на шляху Франкфурт н. О.-Хоцебуж вдарилися два особові поїзди. Обі льокомотиви та 16 ваґонів перевернулися, кілька ваґонів згоріло, чотири залізничники тяжко ранені.

БЕРЛІН, ПАТ. Спортовий летун Вольф Дінґерн, зголошений на цьогорічні перегони, згинув у катастрофі біля Авґсбурґа. Катастрофа приключилася при пробному леті на новому спортовому літаку. Причина катастрофи невідома. Дінґерн, що був референтом в м-стві летунства, брав участь у перегонах в 1929. і 1930 р. та в леті довкола Німеччини в 1933 р.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Зі Штутґарту повідомляють, що пасажирський літак упав у пятницю ок. 10. год. біля швайцарського кордону. Причини не устійнили. Літак станув в огні. Подробиць покищо нема. В літаку було 8 подорожних і 3 особи залоги.

По широкому світі.

— В суботу прилетіла до Варшави ескадра большевицьких літаків з ревізитою.

— До Ленінґраду приїхав естонський міністр закордонних справ Селяма з дружиною.

— У Парижі помер маршал Ліоте, який здавив повстання Абдель-кріма у Мароко в 1925 р.

— Французький міністр внутрішніх справ заборонив соціялістам уладити в днях 29. і 31. липня ц. р. маніфестаційні походи з нагоди річниці смерти Жореса.

Дальший хід подій в Австрії.

КРІВАВІ СУТИЧКИ НА АВСТРІЙСЬКО-НІМЕЦЬКІМ КОРДОНІ

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Кількох повстанців намагалися перейти в околиці Колершляг німецький кордон. Між повстанцями і Гаймверою дійшло до стрілянини. 8-ох повстанців утікло до Німеччини забираючи зі собою трьох австрійських урядовців прикордонної сторожі. Німецька поліція розброїла повстанців, а полонених урядовців передала австрійському прикордонному урядові.

ЖИТТЯ МІНІСТРІВ НА ВОЛОСКУ.

Заява посла Ріта.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро оголосило заяву німецького посла Ріта про події в палаті канцлера. Посол заявив, що не посередничав при перемирю змовників з австрійськими міністрами. До палати канцлера поїхав на домагання мін. Фея. Змовники, заволодівши палатою, загрозили, що розстріляють трьох міністрів і 150 урядовців, коли відділи Гаймвери не припинять наступу на палату. Нагло провідник змовників, який назвав себе капітаном Фрідріхом, телефонічно повідомив посла, що з представниками уряду підписано перемиря. Змовникам дозволено під охороною війська покинути Австрію.

Змовники вибрали собі німецький кордон. Фрідріх заявив, що члени його відділу побоюються несподіваного нападу. І тому Фрідріх просить посла потвердити заключене перемиря. Посол Ріт заявив, що не має нічого спільного з перемирям. Тоді мін. Фей зателефонував до посла Ріта й підтвердив вістки про перемиря. Одночасно мін. Фей просив Ріта приїхати до палати і потвердити перемиря. Щойно тоді посол поїхав туди і довідався від представника австрійського уряду міністра суспільної опіки Нойштетера-Штірмера, що канцлер Дольфус уже не живе. У присутности міністрів ще раз посла запевнено, що заключено перемиря — Карвінський, який був ще в руках змовників у палаті, дуже налягав на посла розмовитися з ними. Коли посол хотів відійти, тоді старшини, мін. Фей, та Карвінський, який вийшов на долину, просили підтвердити перемиря. Щойно тоді посол Ріт підійшов до брами палати і заявив Фрідріхові, що міністри підтвердили перемиря. Опісля посол враз з обома міністрами покинули палату.

ОСУД ПАПИ.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 28. 7. ПАТ. У церковних колах запевняють, що папа виголосить найближчого тижня прилюдно промову з осудом убивства канцлера Дольфуса.

ВОЄННИЙ СТАН У ЗАЛЬЦБУРҐУ.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. Бюро Райтера повідомляє, що в Зальцбурґу оголошено воєнний стан тому, що вибухло нове повстання.

НАСТУП НА ГОЛОВНУ КВАТИРУ ПОВСТАНЦІВ.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. З Відня повідомляють, що повстанці в Каринтії уладили головну свою кватиру в місті Бляйберґу, яке є віддалене 14 км. від міста Вілях. Урядові війська пішли в суботу рано наступом на Бляйберґ. Бої дуже завзяті. Повстанці і війська мають дуже великі втрати. Урядові війська увійшли до Кляґенфурту.

ПОДРОБИЦІ ПОВСТАННЯ.

ВІДЕНЬ, 28. 7. ПАТ. „Райхспост" подає опис повстання. В середу 25. липня націонал-соціялісти уладили в Леобен в саме полудне генеральну збірку. Незабаром появилися на вулицях озброєні відділи націонал-соціялістів, які брутально нападали на всіх державних службовиків. У четвер в год. 9-й рано надійшла військова підмога. Коли військо увійшло до Леобену з поодиноких домів та вежі костела впали стріли. Військо і жандармерія почали обстрілювати вежу костела і повстанці втікли з вежі. На стацію до Леобен не могли заїхати поїзди, бо повстанці висадили міст. Обі сторони понесли великі втрати. Дотепер начисляють понад 200 вбитих і сотні ранених.

В. БРИТАНІЯ БУДЕ ІНТЕРВЕНІЮВАТИ.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. У Йорку виголосив учора льорд Галіфакс, мін. освіти промову підкреслюючи, що В. Британія не буде відмовлятися від своїх міжнародніх зобовязань та у відповіднім моменті буде інтервеніювати проти спричинників конфлікту.

ПАПЕН ЩЕ НЕ ВІДІХАВ ДО ВІДНЯ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Вістки, начеб австрійський уряд дав уже свою згоду віцеканцлерові Паленові, не справджуються. Визначений німецький посол у Відні Папен мав прилетіти нині до Відня, щоби взяти участь у похороні канцлера Енгельберта Дольфуса, але цей намір закинув.

ПОХОРОН ДОЛЬФУСА.

У суботу в полудне почалися похорони канцлера Дольфуса. Перед ратушем виголосив промову президент Мікляс, кн. Штаремберґ і бурмістр Відня Шмідт. Опісля тіло відвезли до катедри св. Стефана, де кардинал Інніцер з вищим духовенством відправив жалібне богослуження. Дольфуса похоронили покищо на цвинтарі Гіцінґен. На похорон приїхали спеціяльні посли та амбасадори. Мусолінія заступав сен. де Мартіно, В. Британію Сельбі, реґента Гортія — мін. Каня.

На руки дружини Дольфуса напливають сотні заяв співчуття. Бувша цісарева Зита теж надіслала заяву співчуття.

Полекші жертвам повені.

ВАРШАВА, 28. 7. ПАТ. Міністер скарбу приказав здержати всі ексмісії на просторі, навіщенім повінню без огляду величини катастрофи. Одночасно міністр скарбу доручив дати екзекуторам іншу працю або перенести їх на терени, не знищені повінню

——o——

ПОКАРАЛИ СМЕРТЮ 8 ШПІОНІВ.

МОСКВА, 28. 7. ПАТ. Виконали смертний смертний присуд на 8 обвинувачених у розправі за шпіонажу на залізницях. Інтервенцію японського амбасадора в справі гол. обвинуваченого кореанця Кім-Заєна відкинули, бо він приняв большевицьке горожанство.

——o——

НОВИНКИ

— **Пансіон Яблонських у Гребенові**, положений в чудовій долині Опору, в самому центрі, біля двірця, близько почти. Кімнати з бальконами і постіллю. Харч дуже смачний. 1628

— **Щоби не було непорозуміння** і П. Т. Консументи були кожночасно інформовані про ціни нашого добірного пастеризованого молока з доставою до дому, будемо від тепер, за ласкавою згодою почитного часопису „Діло" поміщувати ті ціни у біржевому відділі. Просимо постійно за тим слідкувати та на випадок неточностей вносити рекламації телефонічно, або на письмі, передаючи цю рекламацію в котрій-небудь із наших крамниць.— **Дирекція „Маслосоюзу"**. 76 2 3

— **Монографію про О. Новаківського** замовляти у Видавництві „Ізмараґд", Львів, вул. Косцюшка 5. П. К. О. 153.445. Ціна 15.— зол.

— **Вийшов на волю.** Дня 26. липня ц. р. вийшов на волю зі судового слідчого арешту в Скалаті інж. Андрій Тертека, директор Пов. Союзу Кооператив у Скалаті, пересидівши у слідчому арешті близько шість тижнів під замітом злочину державної зради зі ст. 97 § 1 к. к. (приналежність до ОУН). Його арештувала скалатська поліція, яка за 6 тижнів не доставила ніякого доказу вини арештованого. В справі арештованого інж. Тертеки інтервеніював пос. д-р Ст. Баран у виділі публичної безпеки і в прокуратурі в Тернополі. Вістка, подана в деяких часописах, що інж. Андрія Тертеку зі Скалата вивезли до Берези Картуської, є неправдива.

— **Присуд на священика.** На основі присуду городського суду в Збаражі засудили о. Петра Петрицю, пароха з Токів за „невідповідну поведінку супроти держ. органу поза осідком уряду" на 6 місяців вязниці, за образу повітового старости на 5 місяців вязниці та 500 зол. кари, а за образу поліцая в службі на 3 місяці арешту. Загальна кара: 9 місяців вязниці та 800 зол. кари. Тих проступків, як тведить акт обвинувачення, о. Петриця допустився підчас розмови з комендантом поліційної станиці в Токах, коли цей повідомив його про заборону влади уладити похід з кінною бандерією на приїзд еп. Бучка.

— **Хмаролім у Станиславівщині.** Пишуть нам: В четвер 19. ц. м. в післяполудневих годинах пройшов над Павелчем, пов. Станиславів, хмаролім. Надтягнув від сходу, зі сторони Маріямполя й сусіднього села Ямниці. Насунувся грізною чорною хмарою. Раптово полився дощ, але такий, що по шибах східних вікон домів цілої чверть години мов із цебра одною струєю спливала вода, а рівночасно сонце світило! З цілих ринв бухало, наче з якої челюсти. Словом: немов би у млині, немов би з якихсь небесних лотоків прорвалася вода й гатила ливом на землю. А потім почав сипатися град. Недовго так тревало. Почало прибувати в річці Павелчанці, лівій притоці Золотої або Солотвинської Бистриці. За момент, наче би десь угорі гребля й гать прорвались, утворилася велика ріка. Рівночасно вода почала гнати з обидвох боків униз у річку всіми долинами з вище положених місць. У долинці, що йде від залізничого перестанку та від ліса, утворився миттю формальний потік і то бурхливий, гірський, бистротечний. Хвиля залила низ, течія розлилася широко. Стало забирати снопи з піль, дерева, дошки тощо з водою. Щастя, що хмаролім не тревав довго. Він потягся дальше на захід, Чорним Лісом у гори Карпати десь мабуть на Перегінсько. Віддаленого на милю міста Станиславова цей хмаролім не зачепив, тільки своїми чорними хмарами на якийсь час затемнив мов би в ночі.

— **Пожежа млина.** На Персенківці згорів млин Фр. Свободи. Шкоди є понад 300.000 зол. Підчас пожежі зявився якийсь пяниця Евг. Кухарський, представився як власник млина та сказав присутнім, щоби брали собі мішки збіжа. До кількох хвилин присутні забрали понад сто мішків збіжа.

— **Львівська хроніка.** В бюрі „Орбісу" при вул. Шпитальній 8 невідомий злодій вкрав пушку для жертв повені, в якій було около 25—29 зол. — Біля сирітського заведення ще 23. липня найшли підкинену дитину зі запискою, що їй на імя Ольга та що родилася 19. січня ц. р. На основі записок у гінекольогічній клініці ствердили, що це дитина наймички Олени Вовківни. Наймичку віднайшли в кухні для безробітних і тут її арештували. — На вул. Жовківській авто наїхало на 7-літнього Степана Клюсника та поранило його.

— **Нещасливий день для злодіїв.** В хаті дир. Евг. Богдановича при вул. Карпінського 9 (який є на літнищі) злодій вирізав т. зв. фільонок у дверях. Його сполошила одна з льокаторок та всеж злодії забрали ріжні річи. Пізніше поліцай приловив того злодія, Фр. Падушака, та його двох товаришів на пл. Юра. Злодії втікли, а добичу лишили. Поліцай забрав добичу та всів на трамвай, щоби відвезти її в комісаріят. З трамваю побачив Падушака біля костела св. Анни, зіскочив із трамваю та арештував його.

— **Ріжні вістки.** З нагоди державного бельгійського свята король Леопольд роздав 8000 нагород і почесних відзнак. — На початку серпня у Льондоні відкривається міжнародній конгрес антропольогів і етнографів. — З Панами повідомляють, що малий острів „Іль де Севілля" у провінції Чірік пішов увесь під воду, хоч ніхто цього раніше не запримітив; море було весь час спокійне і не було бурі; на острові ніхто не жив. — В югославянській місцевості Андроевица померла у 131 році Тода Влахович, що почувалась до останньої хвилини зовсім здорова і виглядала зовсім добре. — У місті Кельн святкували 225-літній ювилей славної фабрики кольонської води Йогана Марії Фаріна; статистики обрахували, що корки із пляшок випущених цією фабрикою склали би піраміду вдвоє більшу від піраміди Хеопса. — На франц. Рівієрі у містечку Жуан Ле Пен улаштовують гастрономічне свято з участю найбільших знавців кухні та смакунів цілої Франції.

— **Стамбул без чужинців.** 10.000 чужинцям Константинополя загрожує голодова смерть. Останній турецький закон резервує всі посади й місця праці для власних горожан. Рівночасно мають відібрати чужинцям дозвіл провадити торговлю. Всежтаки англійці сподіваються в останній хвилині ослабити строгість цього закону, що є передовсім проти них спрямований.

З театру.

Великий Міський Театр: „ЯХТ КОХАННЯ", оперета на 5 яв, Кжевінського і Бродзінського, музика Ф. Гордон.

Коли йдемо на оперетку, ми приготовані на те, що це буде весела нісенітниця. Хочемо легкої музики, кількох комічних сцен, кількох дотепів. Цей „Яхт" має тільки приємну музику. Його текст нагадує поезію новорічних комінарських побажань, а дотепи забаву на жовківському передмістю. Головний амант має саме стільки голосу та слуху, що міг би запрошувати гостей на яхт; його партнерка симпатична і гарна особа бере рішуче занадто трагічно свої любовні арії. Адже на „Яхті кохання", коли всі йдуть спати і настає безмежна тиша, з кабін (схожих на телефонічні будки) виходять пасажири один за одним, ревуть під звуки джезбенду і... ніхто їх не чує.

Оперета має одну дуже добру пару старшого подружжя: жінка має гарний голос, темперамент і вміє інтелігентно співати, чоловік уміє створити комічний тип. Друга молода пара прегарно танцює. Та все це тільки моменти, що не можуть стримати деяких залишитись до кінця видовища.

м. р.

Студентські справи.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ.

У львівській політехніці є 5 виділів: 1) Інжинірія з відділами сухопутним водним та мірничим, 2) Архітектура, 3) Механічний Виділ з відділами машиновим, електротехнічним та нафтовим, 4) Хемічний та вкінці 5) Рільничий.

Студії тревають засадничо чотири роки у всіх виділах, крім відділу сухопутного й водного на Інжинірії та Архітектонічного Виділу, де студії тревають чотири і пів року. У практиці неможливо в тому часі покінчити студій, так що вони протягаються до 6 і більше літ.

Оплати в шк. році 1934-35 на І. році 320 зол. Крім того новоступаючі платять одноразово вписове у висоті 30 зол., маніпуляційну таксу 10 зол. та по 10 зол. від кожного здаваного предмету при вступному іспиті. При доброму поступі у студіях можна мати надію на частинне звільнення з оплат.

Місячне удержання у Львові коштує середньо 70 зол., мінімально 50 зол.

Щоби вписатися на перший рік студій у львівській політехніці, треба зложити вступний іспит: на Інжинірії з математики і шкіцування, на Архітектурі зі шкіцування та історії мистецтва, на Механічнім з математики, нарисової геометрії, шкіцування й фізики та предложити свідоцтво місячної верстатової практики, на Хемічнім шкіцування та хемії, на Рільничім з природничих наук (зоольогії та ботаніки).

Тому, що є „нумерус кляузус", першенство мають очевидно ті, що викажуть кращий ніж мінімально вимаганий поступ при іспиті. Українців приймають около 10 проц. Дуже часто цього проценту не дотримують (себто менший), передовсім з огляду на слабі відповіди нововступаючих абсольвентів українських клясичних гімназій, що не мають відповідних підстав з технічних наук (математика, фізика, нарисова геометрія). Щоб цьому запобігти, Т-во українських студентів львівської політехніки „Основа" уладжує щорічно курси для нововступаючих. Курси ці ведуть фахові сили, беручи під увагу специяльно браки українських матуристів, як у термінольогії, так і в матеріялі. Часто буває що кандидати на студентів політехніки записуються на чужі курси, зблаамучені тим, що матимуть протекцію. У висліді тратять непотрібно гроші і час, бо чужі курси є побіжні і пристосовані до математ.-природничих гімназій, тому й багато коротше тревають. Товариство „Основа" буде на будуче уважати такий поступок нововступаючих доманням товариської солідарности. Курс Т-ва „Основа" почнеться в перших днях серпня, бо в цьому році початок академічного року має бути присвішений на цілих два тижні. Докладний речинець курсу буде проголошений в часописах. Курс буде ведений у скорому темпі. Але вже перед курсом треба кандидатам приготовлятись до вступного іспиту, щоби прийти направду на повторення й доповнення матеріялу. Кандидат, що не має поняття про нарисову геометрію, скоро згубиться в матеріялі, тимбільше, що має рівночасно працювати над іншими, не менше обширними предметами.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Свій — до кого?

Ми страшенне любимо гасла: „Тільки єдина, незалежна..." „Коли всі разом..." „Без великого пориву і великих жертв..." чи як там, спитайте тих, що на вічах оплески збирають.

Є вже і гасла, що висять на тютюневих будках і кіосках зі содовою водою. Наприклад „Свій до свого!" „Бо тільки рідний промисл і рідна торговля, тільки наша коопе..." Рація. Всі знаємо, що найбільше не маємо довіря до — свого.

Наші ремісники і купці працюють для чужих і живуть із чужих, що за свої гроші домагаються доброї роботи і не попускають у нічому.

Чи купили ви коли черевик із сентименту для української фірми? У висліді виходить таке, що наша поважна текстильна фірма провалилася через надмір довіря до своїх і до нашої одинокої торговлі порцеляни і шкла приходять свої щойно тоді, коли чужі крамниці не хотіли їм дати на борг.

Погано, коли нема своїх щіток, капелюхів, шнурівок до черевиків, ніодної власної папірні, цукроварні або бровару, але треба би спершу переконатись, чи те, що є витримує конкуренцію з іншими.

Там де не треба, там ми є консервативна нація, вірна перестарілим звичаям, забутій традиції, пересудам і забобонам.

Томуто в нас перебудову „Народнього Дому" вів Генрик Опольський, тому залізні роботи виконував Юзеф Мальський, томуто огорожу площі одного громадського Батька виконала чужа фірма й огрожа хитається на вітрі, по ночі скрипить і заводить, томуто здвигові відзнаки передали чужій робітні, томуто і т. д....

Розумію українку, що йде фарбувати волосся до чужого стрижія, щоб ніхто не знав, і ту, що робить собі масажі краси в чужій, дискретній фірмі, розумію патріота, що йде на чарочку у затишний куток, щоб не ширити деморалізації, головно тоді, коли такої ковбаси або риби не дістане у рідному ресторані. Краса і шлунок це поважні інстанції і робити з ними експериментів не можна.

Зате ніяк не можу зрозуміти земляків, що купують сотні щоденних предметів і сотні панських витребеньків у чужих фірмах. Хто купує у своїх має дві причини до незвичайного вдоволення: може висваритись, коли купує і може вічно нарікати, коли товаром невдоволений. Це приносить полекшу, бо і так тим усім, що ми купуємо, ми завсіди невдоволені.

Тимто пам'ятайте „Свій до свого!"

Тиберій Горобець.

В справі студій у львівській політехніці дає Т-во „Основа" вичерпуючі листовні інформації. До листа треба залучити марку на відповідь. Адресувати: Т-во „Основа", Львів, Політехніка.

Ферійна комісія Т-ва „Основа".

СТУДІЇ У ВАРШАВІ.

Варшавський Університет має 9 виділів, а саме: 1) Теольогії католицької, 2) Теол. евангелицької, 3) Теол. православної, 4) Право, 5) Лікарський, 6) Гуманістичний, 7) Математично-Природничий, 8) Фармацевтичний і 9) Ветеринарійний. На виділах: лікарському фармацевтичному і ветеринарійному обовязують конкурсові іспити писемні. Оплати: за іспит 30 зол., вступна 30 зол., річна 270 зол.

Варшавська Політехніка має 6 відділів· 1) Відділ Інжинірії, 2) В. Механічний, 4) В. Хемічний, 5) В. Архітектури, 6) Військові Студії. Студії тревають 4 роки. Подання про прийняття складати від 1.—9. вересня. Перед прийняттям обовязують конкурсові іспити з математики, фізики, рисунків та одної чужої мови (німецької, французької, англійської). Оплати: за іспит 30 зол., вписове 30 зол., річна 320 зол.

Стоматольогічна академія — це державна школа, академічна одновідділова в курсовій системі. Ділиться на 4 специяльні катедри: 1) Захововчої дентистики, 2) Стоматольогічної хірургії, 3) Дентистичної протетики, 4) Отродонції. Студії тревають 4 роки. Подання про прийняття вносити від 1.—15. вересня. При вступі обовязує конкурсовий іспит письменний. Оплати: за іспит 30 зол., вписове 30 зол., річна 270 зол.

Головна Школа Торговельна. Студії тревають 3 роки. На четвертому році специялізація. Подання про прийняття вносити від 1.—15. вересня. Оплати: вписове 30 зол., річна 600 зол.

Головна Школа Сільського Господарства. Має 3 відділи: 1) Рільничий, 2) Лісний, 3) Городовий. Рік розпочинається 15. вересня. Студії тревають 4 роки. Подання складати від 1.—31. серпня. Оплати: вписове 30 зол., річна 320 зол.

До подання про прийняття до вищезгаданих шкіл на специяльному формулярі на адресу ректора треба долучити: 1) метрику, 2) свідоцтво зрілости, 3) військовий документ, 4) життєпис, 5) свідоцтво моральности (не обовязує тих, що в цьому році дістали свідоцтво зрілости), 6) 5 фотографій власноручно підписаних, 7) квіти на заплачення маніпуляційної такси 10 зол. і за лікарські оглядини 4 зол., 8) свідоцтво відходу (обовязує тих, що переноситься з іншої високої школи).

Академія Штук Красних. Школа державна: Студії тревають найменше 4 роки. При Академії істнує Студія для кандидатів на учителів рисунків у середніх школах, що треває теж 4 роки. Умовини прийняття: а) укінчення середньої школи, б) іспит з рисунків, в) укінчення 16 літ і непереступлення 30 літ. Подання складати від 3.—12. вересня. Оплати: за іспит 50 зол., вписове 25 зол., річна 234 зол.

Консерваторія — це школа державна. Має 7 відділів. Приймають кандидатів лиш до 24 літ життя. При вступі обовязує конкурсовий іспит. Оплати: за іспит від 5—15 зол. залежно від відділу, річна 110 зол. До отримання диплйо .у потрібне свідоцтво зрілости.

Державний Інститут Театрального Мистецтва. Школа державна. Має 2 відділи: 1) акторський і режисерський. Студії тревають 3 роки. Приймають по 6 кл. гімн., але найрадше по матурі. При вступі обовязує іспит. Оплата річна 200 зол.

Центральний Інститут Фізичного Виховання. Школа державна. Ціль: школення кадри учителів руханки в середніх школах. Студії тревають 2 роки. Умовини прийняття: свідоцтво зрілости і добре відбутий елімінаційний курс. Подання про прийняття складати до 10 серпня. Оплати: за курс 65 зол., місячно за студії разом з удержанням і мешканням 120 зол.

Інститут Ручних Робіт. Школа державна. Ціль: школення учителів від ручних робіт у середніх школах. Студії тревають 2 роки. При вступі обовязує конкурсовий іспит. Річна оплата 200 зол.

Школа Наук Політичних. Ціль: ширення знання політичного і суспільно-економічного. Школа має 4 відділи: 1) Політичний (дипльоматично-консулярний), 2) Суспільний, 3) Державної і комунальної адміністрації, 4) Фінансово-економічний. Студії тревають 2 роки, на третьому специялізація. Умовини прийняття — свідоцтво зрілости. Подання про прийняття складати в червні і вересні. Оплати: вписове 25 зол., річна 265 зол.

„Вольна Польска Вшехніца" має 4 відділи: 1) Математично-Природничий, 2) Гуманістичний, 3) Наук Політичних і Суспільних, 4) Педагогічний. Умовини прийняття — свідоцтво зрілости. Оплати: вписове 25 зол., річна від 135—320 зол. залежно від відділу.

Косметичний Курс. Ціль: теоретичне і практичне навчання косметики. Курс треває 4 місяці, двічі до року, а саме від вересня до січня і від лютого до червня. Приймають кандидатів (ок) від 18 літ. Оплати: вписове 20 зол., за курс 400 зол.; можливі великі знижки, залежно від маєткового стану.

Крім цього є ще такі школи: **Вища Школа Дентистарська, Вища Школа Технічна, Інститут Артистичного Танку.**

Удержання у Варшаві: мешкання від 15—35 зол. місячно, харч від 40 зол. Можливі є безплатні обіди і снідання.

Українське студентство зорганізоване в Українській Студентській Громаді; рівночасно працює делегатура Т. П. О. — домівка: вул. Чацького 10, м. 18. При домівці є мешкання на 2 особи. Новоприбуваючі можуть найти хвилеве приміщення у цій-же домівці до часу піднайдення собі мешкання.

По ближчі інформації звертатись на адресу: Українська Студентська Громада, Warszawa, Główna Poczta 1, skrytka pocztowa 625, із залученням поштової марки на відповідь.

СПОРТ.

УКРАЇНА — СВІТЕЗЬ

Відплатні змагання obx дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 29 п. м. на грищі Погоні. Початок: год. 5. попол. Попередять в год. 3 змагання резерв. Ціни найнижчі.

ВІДЕНЬ. АДМІРА — ЮВЕНТУС 3:1 (1:0).

Розіграні у Відні в приявности 28.000 видців півфінальні змагання за чашу середущої Европи між Адмірою й італійським клюбом Ювентус закінчились перемогою віденської дружини у відношенні 3:1. Відплатні змагання відбудуться в цю неділю в Горіно. Переможець тих змагань дійде до фіналу з дружиною Больонії.

СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ПОКУТТЯ.

Ситківкова секція Товариства „Сокіл" у Коломиї уладжує в днях 11., 12., 13. і 14. серпня ц. р. ситківкові змагання за мистецтво Покуття на власних кортах при вул. Українській ч. 17. Програма: 1) гра поодинока мужчин, 2) гра поодинока жінок, 3) гра подвійна мужчин, 4) гра подвійна жінок, 5) гра мішана. Приміщення замісцевих змагунів (ок) запевнене. Зголошуватись до дня 10. серпня ц. р. на адресу: Софія Могильницька Коломия, вул. Українська ч. 27.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТ НА ДАЛ. СХОДІ

Дружина копаного мяча в Карбіні.

Зорганізована недавно нашим відомим спортсменом п. Яковцем українська дружина копаного мяча мала 19. м. м. перший свій виступ на полі спортовому біля Гондатіевки. На цій спортовій площі зустрілися: українська дружина та дружина „Альбіон", одна з кращих дружин міста. Загальний вислід був 4 голі проти 2 у користь української дружини.

Дня 22. червня відбулась зустріч української дружини з дружиною передмістя корпусного городку на Томікотському полі за Зеленим Базаром. Вислід 1:1.

—o—

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНЕЦЬ У ФРАНЦІЇ. Українсько-французький порадник. Склав **Ф. Петренко.** Видання „Української Визвольної Бібліотеки". Париж, стор. 64, 8°.

Перед обезціненням готівки хоронить грамота на внутрішню позичку Рідній Школі. Одна позичка 25 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича. Кути:
29. VII. Залізна острога.
30. VII. Мазепа.

Великий Міський Театр.

Неділя, 27. VII. год. 8·30 веч. „Яхт кохання". Театр „8·30".

Понеділок, 30. VII. год. 8·30 веч. „Яхт кохання" Театр „8·30".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний з причини ферій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Почвірний любко" (комедія), „Крісс, малайське кохання".

АТЛЯНТИК: „Фантомас", „Завойовники".

ВАНДА: „Блакитна рапсодія".

КАСІНО: „Зорі Бродвею", „Дорога до щастя".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Романс Маньки Гренвної", ревія „Львів-Монте Карльо".

МІРАЖ: „Дівчина та міліон", „Паприка".

МУЗА: „Вороги подружжа", „Таємний детектив".

ПАН: „Прощання з гріхом", „Люди в готелі".

ПАЛЯС: „Пісеньнар Варшави" (Евг. Бодо).

ПАСАЖ: „Любов Жоржети" і ревія „Шампанські вечорі".

СВІТ: „Я був тобі вірний", „Карієра кельнерки".

СОНЦЕ: „Пірати степу" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Король арени" (Кен Мейнард) на осн. Джека Лондона, і ревія Нюйорк-Варшава „Божевільна ніч".

ХИМЕРА: „Незнайома з телефону" (комедія).

УТІХА: „Нічний лет" та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 29. липня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 20·05 „Від Штравса до Легара" (концерт), **Братислава** (298,8) 17·30 Концерт, **Прага** (470,2) 11·00, 16·00 Концерт, 21·00 Вок. інстр. концерт, **Париж** (1649) 18·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 13·00, 17·30, 23·00 Пісні, **Любляна** (569,3) 20·00 Спів і гармонія, 21·15 Сольовий спів, **Берлін** (356,7) 18·00 Фортепянові твори Ліста, 20·00 Оп. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Для дітей „Жабячий король", 20·00 „Лихпілен геген Тенпфібер", **Ляйпціг** (382,2) 17·20 Камер. концерт, 21·20 „Джанні Скікі" оп. Пучінія, **Штутгарт** (522,6) 20·30 „Ді швебіше Нахтігаль" нар. песа зі співами, **Будапешт** (549,5) 12·30 Циг. музика, 20·00 „Хай цвіти говорять" муз. вязанка зі співами, 22·30 Віольончеля, **Мілано** (368,6) 17·15 Муз. всячина, **Рим** (420,8) 13·00 Концерт, 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Понеділок, 30. липня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 18·15 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 20·25 Наймолодша словацька поезія, **Прага** (470,2) 14·00 Шопенівський концерт, **Париж** (1649) 16·30 Концерт, 20·00 Фортепян, 20·45 Фестіваль Р. й Ів. Штравса, **Білгород** (439,8) 18·30 Пісні, **Любляна** (569,3) 20·00, 21·15 Спів, **Берлін** (356,7) 16·30 Мінхенські композитори, 20·00 Вок. інстр. концерт, **Гайльсберг** (291) 19·00 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·35 Легка музика, **Кельн** (455,9) 16·00 Пісні в діялекті, нар. капеля, **Мінхен** (405,4) 15·10 Нар. пісні, **Штутгарт** (522,6) 21·25 Шубертові твори, **Будапешт** (549,5) 12·00 Фортепян, 13·00 Сальонова капеля, 18·45 Мадярські пісні, циг. музика, **Мілано** (368,6) 14·15 Тріо, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 29. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 11·57 Сиґн. часу, 12·05 Метеорольоґічний та рільничий комунікат, 12·10 Муз. поранок, спів, 13·15 Балачка „Роля музики в фільмі", 14·00 Серед великопольських лісів і озер, 14·15 Концерт нар. музики, спів, 15·00 Фейл. „Жнива", 15·15, 15·35 Старі вальси з ґр. пл., 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·45 Відчит про першу бриґаду, 16·00 Легка музика, пісоньки; фраґмент із ситк. мечу Польща-Данія, 17·10 Прогулька до країни Болера (Мадрид, Севілля, Ґранада), 18·00 Балачка: „Тому 20 літ", 18·15 Фортепянова музика, 18·45 Відчит про Пшибишевського, 19·00 Всячина, 19·10 Ґр. пл., музика, пісоньки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Популярний концерт (симф. орхестра, спів), 20·50 Веч. денник, 21·02 На веселій львівській хвилі, 22·00 Легка музика з ґр. пл., 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·30 Китиця шляґерів (ґр. пл.), 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 30. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 11·57 Сиґн. часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт сальонової музики, 13·00 Полудневий денник, 13·05 Симфонічні танці (ґр. пл.), 14·00 Експортові вістки, 14·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, комунікати, 16·00 Концерт орхестри, 17·00 Для дітей: „Юрків лет", 17·15 Камеральний концерт, 17·40 Спів Ром. Враґи в супр. фортепяну, 18·00 „Куратораа вязниці", 18·15 Пісоньки хору Юранда та Фалішевського (ґр. пл.), 18·45 Балачка Бр. Вінавера, 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика (ґр. пл.), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Мечети Стамбулу, 20·12 Легка музика, спів, 20·50 Веч. денник, 21·02 Психіка жіночої молоді, 21·12 Симфонічні твори, 22·00 Літ. фейл. „Поезія леґіонового чину", 22·15 Великі піявісти (ґр. пл.).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27—5·28 зол.

Німецькі марки 198·00—200·00, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·75—172·70, фунти стерлінґи 26·60—26·80, австр. шилінґи 98·00—1·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 37·50—39·00, ліри 45·50—46·50.

Золото: Доляри 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·35 Дукати 82·10—82·80, Корони 36·40—37·00, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від — до	від — до
Пшениця двір.	18·25—18·50	19·75—20·00
Пшениця збірна	17·25—17·50	18·75—19·00
Жито одноціле	13·75—14·00	15·50—15·75
Жито збірне	13·00—13·25	15·00—15·25
Горох Вікторія	31·00—32·00	
Горох польовий	20·00—21·00	
Горох зелений	21·50—23·00	
Горох Фольґера	28·00—30·00	
Вика чорна	15·00—15·50	
Вика сіра	14·00—14·50	
Лубін синій	8·50— 9·00	
Ріпак озимий	37·00—38·00	
Мак синій	43·00—48·00	
Мак сивий	37·00—42·00	
Висівки ячмін.		10·00—10·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 28. липня ц. р. кооперативам платив за:

1 к. десер. масла	2·10 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·30 „

(а не 2·50 як це було помилково видруковане вчора).

Пастеризоване молоко з доставою до дому 1 літра 24 сот. (а не 27, як це теж помилково видруковано вчора.)

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. серпня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Ґловацького 23):

Курята (пара курят важить не менше як 1·50 кг.) за 1 кг.		0·95 зол.
Кури	I кляса	0·80 „
„	II „	0·60 „

Тенденція дещо сильніша.

Подяка.

Прибиті горем з причини втрати Найдорожчої Жінки, Матери і Сестри **Марії з Михальчуків Гірнякової,** складаємо оцим найсердечнішу подяку Всім, що виявили свою христіянську любов і пошану для передчасно, волею Всевишнього від нас перед свій Престіл покликаної, а для пригнічених цим сердечне співчуття та потіху.

Щиро дякуємо Вп. п. п. лікарям д-рові Жукові та д-рові Полохайлові за зусилля ратувати життя нам найдорожчої, а передусім не маємо слів, якими ми висказалиб подяку Вп. п. д-рові Жукові за присвячення цьому стільки часу та труду.

Відтак у першу чергу сердечна подяка Високопреп. Отцям: о. Дацишинові за уділення останньої потіхи, о. крилошанинові і дек. С. Метеллі й о. дек. О. Котисові та Всч. Отцям: Горницькому, Клосові, Козенці, Макареві, Пизюрові, Полянському, Степишинові, Шерстилі, Хомінському, Черкавському та лат. о. Зиґмунтові за участ у проводі тлінних останків Покійної на вічний супокій; вокрема ще Всч. Отцям: о. дек. Котисові, о. Пизюрові і Козенці за зворушливі прощальні слова.

Сердечне Спасибіг щирим Друзям нашого дому, особливо: Вп. Паням п. Лаврівській, п. Бішковій, Панству Дякунчакам за ласкаву нам першу поміч, Вп. Я. Михальчишинові та хорові за звеличання сумного обряду; щирій Товаришці Покійної Вп. п. Е. Кічоровській за потіху в такім тяжкім для нас горі.

Тому, що ми не всилі висказати подяки Всім за їх співчуття та участь, то нехай ще Господь Всевишній Їм це нагородить.

Любачів, 25. VII. 1934.

87 **о. Михайло Гірняк, муж, діти і брати.**

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІСТКИ

Дирекція Луцької Української Гімназії оголошує, що зараз вільна в Гімназії посада вчителя природи й фізики. Оферти складати негайно на адресу: Луцьк, Плоцька 22. **Дирекція.** 3—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАЄМО ТЕПЕР з причини кінця сезону найгарніші сукні, плащі, костюми 50% дешевше. — Магазин дамської конфекції **І. Посамент, Львів, вул. Академічна ч. 2.** 77 4—5

КООПЕРАТИВА „ТРУД" В ДРОГОБИЧІ шукає від 15. серпня 1934 кваліфікованої управительки, з майстерським іспитом, до ведення школи крою і робітні. Платня згідно з умовою. Зголошення до Управи на руки п. Стефанії Соневицької, Дрогобич, вул. св. Юра. Управа. 88 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕШЕВО ПРОДАМ

модерну горіхову **Їдальню,** віденський **кабінет, клюбовий ґарнітур,** критий сап'яном і багато інших гарних меблів.

„WNĘTRZA STYLOWE"

вул. Клементини Танської (напроти Готелю Жоржа). 72 1-5

10.000 золотих варта радикальне винищення блощиць, молів і т. п., разом із зародками — відомою **Свічкою С—Ґаз.** за вислід гарантує **САНОС, ЛЬВІВ Кл. Танської ч. 3.**

Домагатись в дроґеріях, — складах фарб. Проспекти і виснення висилаємо безплатно. 78 2—10

Мухолапки кооперативи „ПЛАСТ" нищать безпощадно усі мухи. Жадайте їх усюди. Замовлення полагоджуємо відворотною почтою **„ПЛАСТ", Львів, Городецька 95.** Тел. 26. 1632 3—? Тел. 26

За безцін!! **UNIVEX** Фотографічний апарат **8·50 зол.** Розмір світлин 3 × 4 цм. **„Foto-Radjo-Palace"**

Львів, пл. Марійська ч. 8.

Найбільший вибір фотографічних і радіових апаратів. 10,79 2-10

Велика випродажа

посезонових, літніх і шовкових матеріялів, по цінах до 50% знижених

у Галицькому Магазині Новостей ГАЛИЦЬКА ч. 15.

Для приміру кілька цін:

Оксфорд	0·50	Шантунґ пріма	1·20
Муслін	0·60	Суровець до прання	1·20
Перкаліна	0·65	Японський шовк	1·30
Крепон	0·75	Креп-сатин	1·65
Панама	0·80	Ліонський шовк	2·65
Епонж	0·80	Креп Манжоль	2·65
Шовк до прання	1·—	Креп Манжоль в десень	2·90
Кора до прання	1·10	Креп Марокен	3·06

Купелеві плащі від зол. 6·70

УВАГА: при закупні товару від зол. 5·— даром білети до кін: Паляс, Аполльо Атлянтік і інших.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.